

Rubí, 29 de Novembre del 2015

L'actual crisi migratòria sembla que haig començat aquest estiu, quan ha ocupat les primeres planes dels diaris i dels informatius de manera continuada. Però ja fa anys que dura i durant tot aquest temps només era en primer pla de manera intermitent. Aquest canvi es degut a les xifres dels últims mesos que s'han disparat i posen els pels de punta, però sobretot per les conseqüències del desembarcament de tanta gent a Europa i les reaccions que ha provocat en alguns països. Per que les circumstàncies son ara tant terribles com ho eren fa dos anys, i en canvi ara donem més cobertura al tema.

El fenomen és tan gran i tan complex que quan n' informem probablement ho fem en moltes ocasions de manera fragmentada i euro-cèntrica. Tendim, per la nostra naturalesa, a presentar els aspectes més cridaners que atrauen l'atenció i les situacions dramàtiques que toquen més la fibra. Seria el cas d'Aylan Kurdi. Per cert: tot i tractar-se d'una a imatge "blanca" va ser motiu de polèmica sobre fins on podem arribar a l'hora de ferir sensibilitats. Donem cobertura als incidents violents provocats per la situació o per grups xenòfobs i racistes.

Reproduïm discursos discriminatoris de personalitats o de polítics perquè és la nostra obligació donar veu a tothom, tot i la càrrega explosiva que potencialment poden representar en un entorn sensibilitzat i no sempre som prou crítics amb el poder, excepte quan es tracta de criticar els que manen en un altre país.

Tot això pot tenir com a conseqüència el reforçament d'estereotips, incomprensió, por, crispació, discriminació i racisme.

On hem de posar els límits?. Hem de fer autocensura pel bé comú? Es perillosa la veritat?

Hem de mostrar imatges crues o no? Quines son tolerables? Hem de silenciar determinats discursos? Hem de prendre partit? Quin son els límits que no hem de traspasar?

En general hauríem de prioritzar més que mai l' enfocament informatius de qualitat que encoratgi la reflexió i la crítica, rumiant el que diem i com ho diem, com ho destaquem, quina importància li donem. I fer que això casi amb la llibertat d'expressió, l'exposició fidel de la realitat i el reforçament de la cohesió social. Per si fos poc a més ho hem de fer atractiu per qui ens veu, ens escolta o ens llegeix, perquè la gent, que ja te prou problemes, sovint el que vol és oblidar que n'hi ha més. I ho hem de fer tot de pressa, perquè vivim en un mon on la informació queda antiquada de seguida gràcies a les noves tecnologies.

Reunir tots aquests requisits no és fàcil i per acabar-ho de complicar vivim en l'era del Low Cost també en periodisme.

Els mitjans s'han vist obligats a reduir costos. Som menys persones, ens demanen que fem més coses i més ràpid i millor. I tot no pot ser.

A més a més s'han diversificat les fonts: Twiter, Youtube, xarxes socials. Ningú garanteix la seva solvència però la seva difusió pot ser enorme i per tant la seva influència també i no sempre informen, sinó que moltes vegades contaminen i creen confusió.

Però tornant als mitjans TRADICIONALS: no TOTS hem fet un procés de reflexió ben fet.

Quan hem de parlar de migrants i quan de refugiats? Ho fem servir com a sinònim o establim diferències? Les hem de fer? Com podem mantenir no ja l'objectivitat sinó un discurs honest?

La convenció de Ginebra de 1951 atorga la condició de refugiat a aquella persona que “degut a fonamentats temors de ser perseguida per motius de raça, religió, nacionalitat, pertinença a un determinat grup social o opinions polítiques, es trobi fora del país de la seva nacionalitat.

Els governs, les institucions, diferencien entre refugiats i migrants econòmics. Però si uns fugen de la violència tal i com l'entendem habitualment, els altres ho fan d'un altre d'estructural: la misèria.

Si els periodistes diferenciem entre uns i altres, ens atindrem al que estrictament és correcte des del punt de vista de les lleis i la teoria. Però estem participant en una divisió entre bons (els refugiats que han de ser acceptats) i dolents (migrants econòmics que busquen entrar furtivament al nostre ric món).

I encara més: a Hondures, per exemple, moren assassinades cada any 85 persones per cada 100.000 habitants: son més morts que a l'Iraq. Però és una guerra no declarada, i una guerra no declarada no té refugiats... En quin sac van ells?

La cadena Al Jazeera va decidir l'estiu passat que no tornaria a utilitzar la paraula "migrant" en el context mediterrani. En el dia a dia molts ens guiem pel nostre sentit ètic i oscil·lem entre fer o no fer diferències en funció de la notícia concreta, i no perquè estiguem d'acord en establir aquestes diferències; només pretenem fer-nos entendre a l'hora d'explicar el que està passant.

Vam començar parlant de migrants, després hem anat canviant la denominació per la de refugiats i l'alternem amb la que discrimina entre uns i altres en funció del context, de la notícia en concret, de si l'origen de la notícia està en algú o en algun lloc on es fa aquesta diferenciació. Per tant, no tenim una norma escrita, ni una directiva clara, sinó que és fluctuant.

El tema dels refugiats/ migrants es un tema polític i econòmic, però també de dignitat humana: són persones que ho han perdut tot, són persones ferides, persones que busquen pau, feina, una educació. I a les que després de tot el que han passat per arribar on són, s'acull amb resignació i fins i tot recel i des de fa uns dies por. Per que son molts, son diferents, son desconeguts.

Els mitjans de comunicació per si sols no podem canviar res. Els periodistes no podem canviar la realitat.

Expliquem les coses i hem d'intentar fer-ho el més clarament i honestament possible, però hi ha molts altres actors que en una societat globalitzada pesen molt més que nosaltres.

Els mitjans podem parar el cop d'entrada, intentant no fomentar els estereotips, ni les pors i el desconeixement, però per poder afrontar els reptes que la situació planteja s'ha de fer altres coses més a llarg termini. Començant per la base que és l'educació.

Part de la nostra feina, com a periodistes, també és educar però només és una part. Només som un complement al que han de fer les famílies, els centres escolars, les institucions.

Som un instrument més. I no es tracta que ens dediquem a adoctrinar, que tampoc és o no hauria de ser la nostra feina. Es tracta de facilitar informació de manera que contribueixi a protegir la convivència, la solidaritat, i faciliti l'adaptació a la nova situació. Potser és hora que comencem a assumir que no estem només davant una crisi de refugiats, sinó davant d'un gran fenomen migratori que canviarà les nostres ciutats, els nostres països, el nostre continent. Això no ho podem fer els periodistes, que al cap i a la fi només hem de parlar de fets; es una feina de tots i és sobretot un problema d'educació.

Aquest vídeo ens mostra que sempre podem trobar una solució a un problema i que sovint la solució requereix col·laboració.

Maria-Alba Gilabert